

החלטת ועדת האתיקה
בקובלנות נגד חברי הכנסת מהרשימה המשותפת בשל התנהגותם בישיבת הכנסת
בהשתתפות סגן נשיא ארה"ב ובקובלנות נגדיות
מיום כ"ה באדר תשע"ח - 12 במרץ 2018

הקובלנות נגד חברי הרשימה המשותפת

1. השר זאב אלקין, וחברי הכנסת נאוה בוקר, אורן חזן ונורית קורן, הגישו, בנפרד, קובלנות נגד חברי הכנסת מהרשימה המשותפת בשל התנהגותם בישיבת הכנסת שבה נאם סגן נשיא ארה"ב ביום 22.1.2018. הוועדה קיבלה קובלנות באותו עניין גם מאזרחים וגופים נוספים.
2. לפי הקובלנה שהגיש השר אלקין, "במהלך נאומו של סגן הנשיא פנס, הניפו חברי סיעת הרשימה המשותפת, וביניהם חה"כ טיבי, חה"כ זחאלקה, חה"כ גנאים וחה"כ זועבי, שלטים עליהם נרשם בערבית כי ירושלים היא בירתה של פלסטין וברקע השלט היתה תמונת הר הבית."
- לפי הנאמר בחלק מהקובלנות, מדובר בפרובוקציה שאינה מהווה רק הפרה של הוראות תקנון הכנסת, אלא כזו שנועדה לפגוע בסגן הנשיא וביחסי ישראל-ארה"ב.

התגובה לקובלנות והקובלנות שכנגד

3. חברי הסיעה הנקבלים הגישו לוועדת האתיקה תגובה משותפת, בה ביקשו לדחות את הקובלנות, שכן מדובר במחאה לגיטימית, שכבר הביאה לענישה בהרחקתם מישיבת הכנסת שנמשכה עוד זמן רב לאחר האירוע. לגישתם, "המחאה שהבענו הינה מחאה לגיטימית בפרלמנט נבחר, ואינה חורגת מגבולות המחאה הדמוקרטית... מעמדה של ירושלים הוא נושא מרכזי בתפיסתנו הפוליטית ומכאן גם רצוננו להביע את עמדתנו באמצעות מחאה... מחאתנו היתה שקטה ולא אלימה."
4. מעבר לכך נטען בתגובה כי "הסדרנים באולם המליאה חרגו מסמכותם כאשר התנפלו מיד על חברי הרשימה המשותפת, נטלו בכוח את התמונות שבידיהם ואף קרעו אותן, וכך הפריעו ליציאתם מהאולם (כפי שהצהירו מראש וכפי שהחלו לעשות). הסדרנים גם הוציאו את חברי הרשימה תוך כדי דחיפות. הכול מבלי שניתנה הוראה כלשהי מטעם יו"ר הכנסת... יו"ר הכנסת אינו יכול גם להאציל מראש ומבעוד מועד את סמכותו לסדרנים."
- עוד צוין בתגובה כי "החלטתו של יו"ר הכנסת לאחר יציאתנו להרחיק מכל הדיונים באותו יום את כל חברי הרשימה המשותפת חורגת מסמכותו בהיותה הרחקה קולקטיבית של כל הרשימה ולא כלפי חברי כנסת מסוימים."

5. לצד טענות אלה, הגישו חברי הרשימה המשותפת קובלנה נגד השרים זאב אלקין ואביגדור ליברמן, בטענה כי ביום הישיבה האמורה כינה אותם חה"כ אלקין "בוגדים", וחה"כ ליברמן התייחס אליהם במילים "נציגי ארגון טרור בכנסת ישראל".

החלטת הוועדה

6. ועדת האתיקה עיינה במסמכים שהוגשו לה, וכן צפתה בקטע הרלבנטי משידור מליאת הכנסת ביום 22.1.2018.

יצוין כי חבר הוועדה, חה"כ יוסף ג'בארין, חבר הרשימה המשותפת, הציג את עמדתו כמי שנמנה על הנקבלים, אך לא השתתף בדיון ובקבלת ההחלטה והוחלף על ידי ממלא מקום.

7. בשידור רואים כי עם תחילת נאומו של סגן נשיא ארה"ב נעמדו חברי הרשימה המשותפת שנכחו באולם (לא כל חברי הסיעה נכחו). חלקם (למשל חה"כ איימן עודה, ראש הרשימה) החלו לצאת מהאולם, בעוד אחרים הניפו שלטים. עוד רואים כי מיד עם הנפת השלטים רצו סדרנים במהירות לעבר חברי הכנסת, משכו מידיהם את השלטים והוציאו אותם מהאולם. רק בשלב זה שומעים את יו"ר הכנסת אומר "רק נציין לפרוטוקול שכל חברי הרשימה המשותפת מורחקים עד סוף הישיבה היום."

8. תקנון הכנסת קובע בסעיף 41(ה) כי "חבר הכנסת לא יציג במליאת הכנסת חפץ כלשהו, ולא יעשה שימוש בחפץ או בכיתוב לצורך הבעת עמדתו." מוסיף וקובע סעיף 42 כי התנהגות בניגוד לסעיף זה מהווה "הפרה חמורה" שמאפשרת ליו"ר הישיבה להוציא חבר כנסת מהישיבה לאלתר, ללא צורך לקרוא לו לסדר שלוש פעמים.

אין ספק כי הנפת שלט במליאה מהווה "הפרה חמורה", וכי יו"ר הכנסת שניהל את הישיבה רשאי היה להורות על הוצאתם המידית מהאולם של חברי הכנסת שהניפו שלטים. ואולם, על הסדרנים היה להמתין להוראה מיו"ר הכנסת בטרם פעלו, ומובן כי ניתן היה להוציא מאולם המליאה ולהעניש רק את חברי הכנסת שהניפו שלטים.

בנסיבות אלה, הוועדה אינה מוצאת לנכון להטיל כל סנקציה נוספת על חברי הרשימה המשותפת.

9. לעניין התבטאותם של השרים אלקין וליברמן, ועדת האתיקה מוצאת כי מדובר בהתבטאויות לא ראויות שאין להן מקום בשיח הפוליטי. הוועדה מבקשת להזהיר כי ככל שהתבטאויות מעין אלה יחזרו על עצמן, תשקול הוועדה להטיל סנקציות בגינן.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.